

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 30724/2023
09.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ и ВВ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Бранимир Чекић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2629/23 од 28.09.2023. године, у седници одржаној 09.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2629/23 од 28.09.2023. године у делу којим је потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 493/2021 од 27.06.2023. године у обавезујућем делу става четвртог изреке у односу на тужиоца АА.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2629/23 од 28.09.2023. године у делу којим потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 493/2021 од 27.06.2023. године у обавезујућем делу става четвртог изреке у односу на тужиоце ББ и ВВ.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 493/2021 од 27.06.2023. године, ставом првим изреке, утврђено је право јавне својине туженог на непокретностима уписаним у ЛН бр. .. КО Нови Сад III и то: на кп.бр. .. површине 1938 м², остало грађевинско земљиште у својини са обимом удела 193500/193800, на кп.бр. .. површине 54 м², остало грађевинско земљиште у својини са обимом удела 52/54 и на кп.бр. .. површине 29 м², остало грађевинско земљиште у својини са обимом удела 1/1. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим су тужиоци тражили да се утврди право јавне својине туженог на кп.бр. .. преко удела 193500/193800 и на кп.бр. .. преко удела 52/54, а до траженог удела од 1/1. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци да су

дужни да признају и трпе да се на основу ове пресуде изврши катастарски пренос права својине са тужилаца на туженог и то: тужилац АА да трпи пренос на 96750/193800 идеална дела на кп.бр. ..., на 26/54 идеална дела на кп.бр. .. и на $\frac{1}{2}$ идеална дела на кп.бр. ..., а тужиоци ББ и ВВ да трпе пренос на по 48375/193800 идеална дела на кп.бр. ..., на по 13/54 идеална дела на кп.бр. .. и и на по $\frac{1}{4}$ идеална дела на кп.бр. .. . Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу АА исплати 8.514.475,20 динара, а тужиоцима ББ и ВВ по 4.257.237,60 динара, све са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, док је одбијен тужбени захтев тужилаца у делу којим су тражили да се тужени обавезе да им исплати и то: тужиоцу АА преко досуђених 8.514.475,20 динара до тражених 8.535.592,45 динара, а тужиоцима ББ и ВВ преко досуђених по 4.257.237,60 динара до тражених по 4.267.796,22 динара, са каматом од пресуђења до исплате. Ставом петим изреке, тужени је обавезан да тужиоцима на име накнаде за прибављање извода из листа непокретности за катастарске парцеле, које су предмет овог парничног поступка, исплати по 540,00 динара, а одбијен је захтев тужилаца за исплату преко досуђених по 540,00 динара до тражених по 625,00 динара. Ставом шестим изреке, тужени је обавезан да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка од 1.062.144,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2629/23 од 28.09.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба (туженог) и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену (става првог изреке у делу којим је потврђена првостепена пресуда у обавезујућем делу става четвртог изреке), тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија туженог делимично није основана (у односу на тужиоца АА), а делимично није дозвољена (у односу на тужиоце ББ и ВВ).

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, при чему другостепена пресуда садржи оцену свих жалбених навода који су од одлучног значаја.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА сувласник са обимом удела од $\frac{1}{2}$ идеална дела, а тужиоци ББ и ВВ су сувласници са обимом удела од по $\frac{1}{4}$ на непокретностима уписаним у ЛН бр. .. КО Нови Сад III и то: кп.бр. .. површине 1938 м², кп.бр. .. површине 54 м² и кп.бр. .. површине 29 м², уписане у катастру као улица ... . Предметне парцеле су настале од некада јединствене парцеле .. КО Нови Сад III. Парцелација је извршена на основу Урбанистичког пројекта парцелације и препарцелације бр. 1333/2005. Основ за израду пројекта парцелације био је Детаљни урбанистички план „Мали Београд – Велики рит“ („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 13/95 и 17/2003) који више није на снази. Предметне парцеле су тренутно обухваћене Планом детаљне регулације Мали Београд – Велики рит у Новом Саду

(„Службени лист Града Новог Сада“, бр. 53/16), према коме кп.бр. .. целом својом површином, а кп.бр. .. и кп.бр. .. делом су предвиђене за површину јавне намене – регулацију улице. Катастарска парцела бр. .. ушла је у састав улице ... у Новом Саду у површини од 1935 м² (односно 99,85% површине наведене парцеле) и у природи представља јавну и саобраћајну површину – улицу ..., док преосталих 3 м² није приведено намени и представља земљиште под објектом. Кп.бр. .. ушла је у састав улице ... у површини од 52 м² (односно 96,30% површине наведене парцеле) и у природи представља јавну и саобраћајну површину – улицу ..., док преосталих 2 м² није приведено намени и представља земљиште под објектом. Кп.бр. .. је у целости ушла у састав улице ... у Новом Саду и целом својом површином од 29 м² у природи представља јавну и саобраћајну површину. Све три парцеле су комплетно опремљене комуналном инфраструктуром – водном, електроенергетском, гасном и телекомуникационом инфраструктуром, док је саобраћајна површина изграђена од асфалтног застора. Тужиоцима, нити њиховим правним претходницима није исплаћена накнада за предметне парцеле нити је спроведен поступак експропријације. Према процени Пореске управе тржишна вредност предметних парцела је 5.908,68 динара/м². Оценом налаза и мишљења судског вештака грађевинске струке утврђено је да је тржишна вредност предметних парцела износи 8.446,90 динара/м².

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у смислу одредбе члана 58. Устава Републике Србије и члана 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода усвојили тужбени захтев тужилаца, утврдили да је тужени стекао право јавне својине на предметним парцелама и туженог обавезали да тужиоцима исплати новчану накнаду за предметне катастарске парцелу у обиму који је приведен намени (све ближе наведено у изреци првостепене пресуде) оценивши да се тужиоци не могу користити својим својинским овлашћењем на наведеним катастарским парцелама због извршене фактичке експропријације земљишта.

Неосновани су наводи и разлози ревизије туженог којима се правноснажна пресуда побија због погрешне примене материјалног права.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије, прописано је да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1), да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2). Сагласно наведеном, дозвољено одузимање права својине које не представља повреду права на имовину постоји само када су кумулативно испуњена два услова: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/2009... 145/2014), који је био снази у време усвајања Плана детаљне регулације Мали Београд – Велики рит у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 53/16), прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго).

Одредбом члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/11... 105/2014), прописано је да се добрима у општој употреби у јавној својини, сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су, као такве, одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго), а ставом 10. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева другог реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута првог и другог реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају предметно земљиште, означено као кп.бр. ..., кп.бр. .. и кп.бр. .. уписане у ЛН бр. .. КО Нови Сад III на којој су тужиоци сувласници и то: тужилац АА на $\frac{1}{2}$ идеална дела, а тужиоци ББ и ВВ на по $\frac{1}{4}$ идеална дела, планским актом је предвиђено за јавну површину – улицу, коју користи неограничен број лица за јавни саобраћај и у природи јесте улица која има свој назив – улица ... (при чему су ушле у састав наведене улице и то: кп.бр. .. у површини од 1935 м², односно 99,85% површине, кп.бр. .. у површини од 52 м², односно 96,30% површине и кп.бр. .. у површини од 29 м² у целости). У ситуацији када земљиште планским актом јединице локалне самоуправе буде одређено за улицу и приведено планској намени у складу са планским актом, то земљиште од тог момента по сили закона постаје средство у јавној својини. Сходно томе, јединица локалне самоуправе има обавезу да за земљиште које је постало средство јавне својине тужиоцима исплати одговарајућу накнаду и упише у јавне књиге своје право својине на истом.

Имајући у виду чињеницу да је предметно земљиште фактички приведено намени предвиђеној планским актом, с обзиром на то да се користи као улица – јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља (члан 2. тачка 2. Закона о путевима) и на тај начин извршена је тзв. фактичка експропријација, која и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа, то је по оцени Врховног суда правилан закључак нижестепених судова да, када је земљиште фактички приведено намени у складу са планским актом и по сили закона постало јавна својина, тужилац као корисник тог земљишта не може трпети штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији које би било основ за исплату новчане накнаде. Тужиоцу је тиме повређено право на имовину, па зато има право на тражену накнаду за фактички одузету имовину у висини тржишне вредности земљишта. Стога су правилно нижестепени судови применили материјално право када су туженог обавезали да тужиоцу АА исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта (у висини одмреној према тржишној вредности утврђеној на основу налаза и мишљења судског вештака), сходно члану 42. Закона о експропријацији.

Како је утврђено да се предметне катастарске парцеле користе као улица, тужени је одговоран и пасивно легитимисан у овој парници на основу члана 10. став 2. и 7. Закона о јавној својини, јер су улице јавно добро у општој употреби и у својини су јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе. Због тога нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Суд је ценио и остале наводе ревизије, али налази да исти нису од посебног значаја за доношење другачије одлуке.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије (у делу којим потврђена првостепена пресуда у обавезујућем делу става четвртог изреке у односу на тужиоце ББ и ВВ), у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради исплате поднета је 18.10.2021. године, а поднеском од 20.10.2022. године тужба је преиначена повећањем захтева. Вредност побијаног дела правноснажне пресуде цени се у односу на сваког тужиоца појединачно. С обзиром да они нису јединствени и нужни супарничари, у смислу члана 210. ЗПП, побијана вредност спора у односу на тужиоце ББ и ВВ износи по 4.257.237,60 динара, што према курсу на дан подношња тужбе од 1 евро – 117,5618 динара представља противвредност од по 36.212,76 евра. Ови појединачни износи, према средњем курсу НБС на дан преиначења тужбе (1 евро = 117,2955 динара), представљају динарску противвредност испод 40.000 евра.

Имајући у виду да се ради о имовинскоправном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано потраживање, у коме побијана вредност предмета спора не прелази динарску противвредност 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан преиначења тужбе, то је Врховни суд нашао да је ревизија туженог недозвољена.

На основу члана 413. ЗПП у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић